

Kristiansund
kommune

Utfordringsbildet for Kristiansund kommune

2024

Innholdsfortegnelse

Utfordringsbildet for Kristiansund kommune	3
Demografi.....	3
Den varme byen.....	7
Den kloke byen.....	9
Den smarte byen	11
Den modige byen	13
Menneskelige ressurser	13
Økonomi.....	13
Kilder	14

Utfordringsbildet for Kristiansund kommune

Forventninger om at verden skulle bli normal igjen etter koronapandemien ble annerledes med Russlands invasjon av Ukraina. Dette har konsekvenser også for vår kommune som følge av renteoppgang og høyere priser. Fremover vil vi ha utfordringer med demografien og klima, sammen med endringer i flykningetjenesten og store budsjettutfordringer med renter og inflasjon. Mange virksomheter melder om økt aktivitet og økt antall ansatte. Flere nye virksomheter etablerer seg i de ulike næringsparkene vi har, og arbeidsledigheten er på et historisk lavt nivå. Utfordringen for mange nå er å få tak i nok kvalifisert arbeidskraft.

Demografi

Den demografiske analysen viser at alderssammensetningen vil endre seg relativt mye gitt tidsperioden. Klart størst vekst er forventet å komme i aldersgruppen 67 år og eldre. Elevtallet er ventet å synke drastisk. Følgende områder må gis særlig oppmerksomhet med sikte på å opprettholde og tilpasse tjenestetilbudet

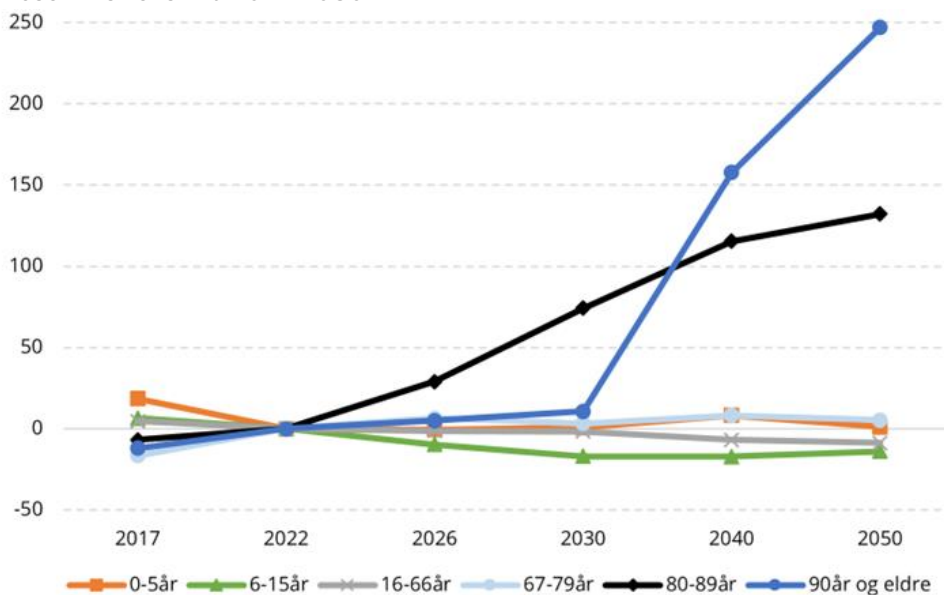
- barn og unge
- brukere med behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester
- tilrettelegging for at kommunens ansvar i samhandlingsreformen ivaretas
- behov for utvikling og tilpasning av tilbudet til eldre og hjelpe-/pleietrengende

Endringer i både antall innbyggere og sammensetning av aldergrupper har stor betydning for planlegging og drift i årene framover.

De demografiske faktorene som bidrar til befolkningsutviklingen er fruktbarhet, dødelighet og migrasjon. Migrasjon/flytting handler om innflyttinger/innvandring og utflyttinger/utvandring.

[SSB - fakta om befolkningsutviklingen i Kristiansund kommune.](#)

Prosentvis vekst fra 2017-2050

Grafen viser befolkningsutviklingen i årene 2017 til 2050 fordelt på aldersgruppene 0-5 år, 6-15 år, 16-66 år, 67-79 år, 80-89 år samt 90 år og eldre.

Prognoser fra SSB viser at befolkningen i Kristiansund forventes å være noenlunde stabile frem til 2028, for deretter å øke svakt frem til 2050. Total befolkningsvekst i perioden fra 2021 til 2050 er beregnet til 191 personer. Dette vil kunne gi utfordringer knyttet til tjenestetilbud, tilgang på kompetanse samt kommunens by- og arealutvikling. Som regionsenter er vi avhengig av et sterkt omland. Videre innbyggervækst forventes derfor ikke å skje gjennom konkurranse med nabokommunene, men gjennom tilflytting fra utlandet og fra de største norske byene. Det er fra disse kompetansesentrene vi må hente nødvendig arbeidskraft til å fylle kommunens nøkkelrolle som tjenesteleverandør og utviklingsaktør.

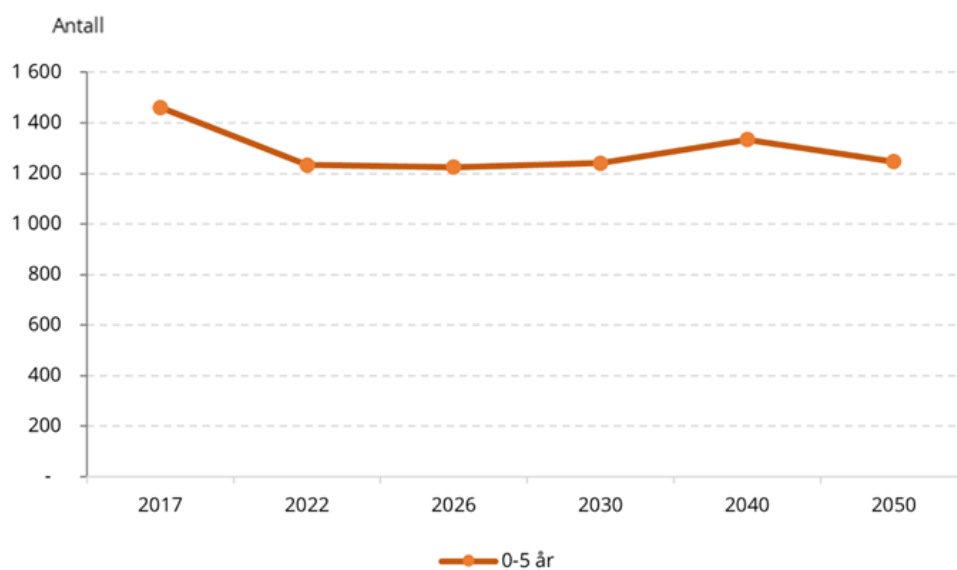
Befolkningsutvikling i Kristiansund fordelt på aldersgrupper

Aldersgruppe	2021	2022	2023	2024	2025	2050	% 2022-2050
0-5 år	1 270	1 233	1 240	1 249	1 233	1 247	1,14
6-15 år	2 743	2 701	2 647	25 656	2 502	2 322	-14,03
16-66 år	15 650	15 489	15 442	15 381	15 313	14 117	-8,86
67-79 år	3 336	3 452	3 530	3 615	3 652	3 637	5,36
80-89 år	891	930	966	1 021	1 114	2 159	123,15
90 år eller eldre	209	208	218	218	217	722	247,12
Sum innbyggere per 1.1	24 099	24 013	24 043	24 050	24 031	24 204	0,80

Befolkningsutviklingen viser at det i all hovedsak er økningen i andelen eldre som vil gi Kristiansund de største utfordringene. Det er ikke bare Kristiansund som vil oppleve denne endringen i befolknings sammensetningen, men også nasjonalt. Det vil føre til press på velferdsstaten når andelen eldre øker, samtidig som det er ventet nedgang i andelen i arbeidsfør alder. Utfordringen er dobbeltbunnet – det blir færre skattebetalere til å finansiere eldreomsorgen, samtidig som en høyere andel av potensielle skattebetalere må jobbe innen eldreomsorgen, som igjen fører til lavere skatteinntekter fra andre sektorer. Forekomsten og utviklingen av antall eldre over 80 år i befolkningen ansees som en hovedindikator for framskrivning av behov og ressursbruk i våre helse- og omsorgstjenester. I tillegg har utviklingen av innslag av demens og personer med omfattende og komplekse omsorgsbehov også en vesentlig innvirkning på organiseringen.

Innvandrerbefolkningen i Kristiansund vokser og er den største enkeltfaktoren til veksten i folketallet. I 2010 var 1 600 innbyggerne i Kristiansund av utenlandsk opprinnelse. Tall fra SSB viser at det ved inngangen til 2022 var 2 722 personer av utenlandsk opprinnelse. Innvandringen er en viktig ressurs. Uten tilflytting fra utlandet ville det allerede vært vanskeligheter med bemanning innenfor helse og omsorg. Mangel på arbeidskraft innen helse og omsorg vil øke i årene fremover, og utenlandsk arbeidskraft er helt nødvendig for å kunne opprettholde og utvikle det kommunale tjenestetilbudet. I tillegg til å representere en ressurs, er det også viktig å være bevisst på at denne utviklingen medfører behov for tilrettelegging av kommunale tjenestetilbud.

Barnehagealder

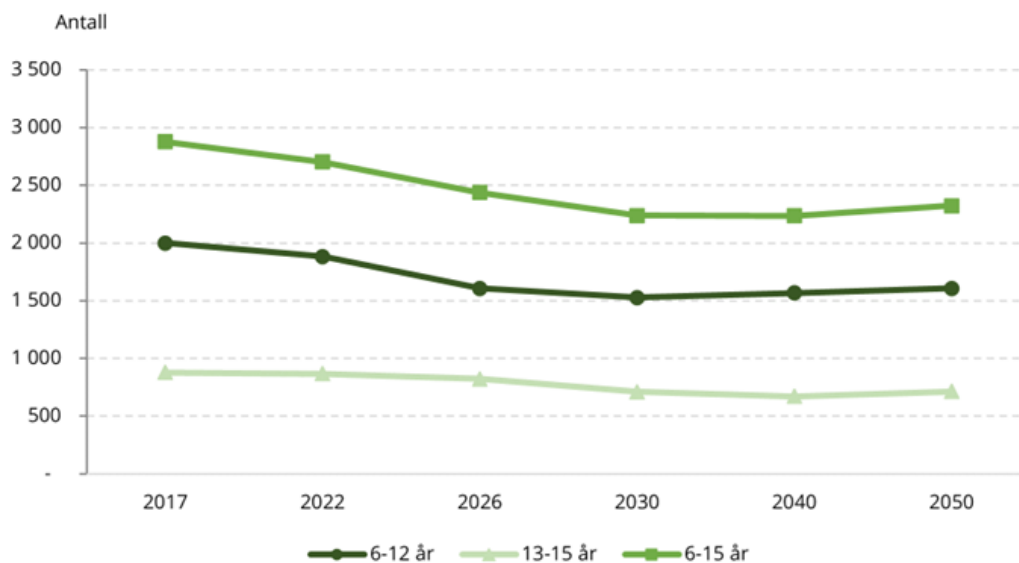
Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2017 til 2050 for aldersgruppen 0-5 år.

Antall barn mellom 0-5 år vil etter prognosene øke med 1,14 % fra 2022 til 2050. Det er likevel en nedgang på 14,7 % i antall barn i gitt aldersgruppe hvis vi sammenligner med 2017.

Reduksjonen i antall småbarn vil medføre redusert volum på tjenestetilbudet primært innenfor barnehage, PPT, barnevern og helsestasjon.

Det er grunn til å understreke at tallene her er heftet med usikkerhet. Utviklingen for antall barn i barnehagealder vil være avhengig av utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder. Utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder vil være drevet av utviklingen i antall arbeidsplasser og hvorvidt vi lykkes med å være en attraktiv kommune. Trender innen utviklingen i gjennomsnittsalder for førstegangs fødende og utviklingen i tallet for reproduksjonsnivå vil være andre drivere for utviklingen i antall barnehagebarn.

Grunnskolealder

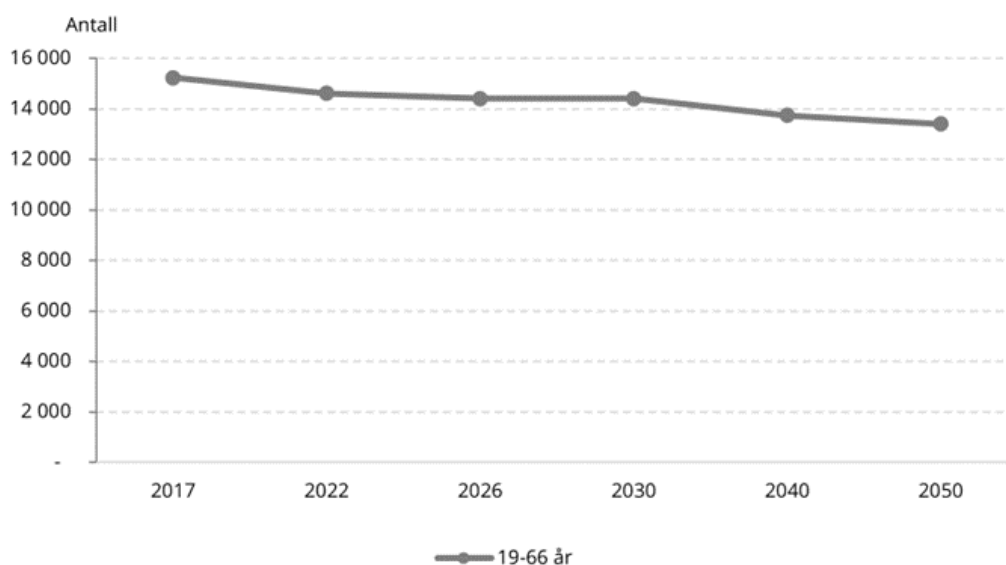

Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2017 til 2050 for aldersgruppene 6-12 år, 13-15 år og samlet for 6-15 år.

Antall innbyggere i skolepliktig alder vil etter prognosene gå ytterligere ned i årene som kommer. Reduksjonen vil komme sterkt de første 10 årene basert på konkrete tall for utviklingen i antall barn i barnehagealder.

Utviklingen som har lagt press på økonomien i barnehagesektoren de siste årene vil etter hvert på samme måte legge press på skolestruktur og budsjetter i årene som kommer. Ny skolestruktur med nye og færre skoler er nødvendig for å være fremtidsrettet både med tanke på kapasitet, samt samle kompetanse i form av gode fagmiljø.

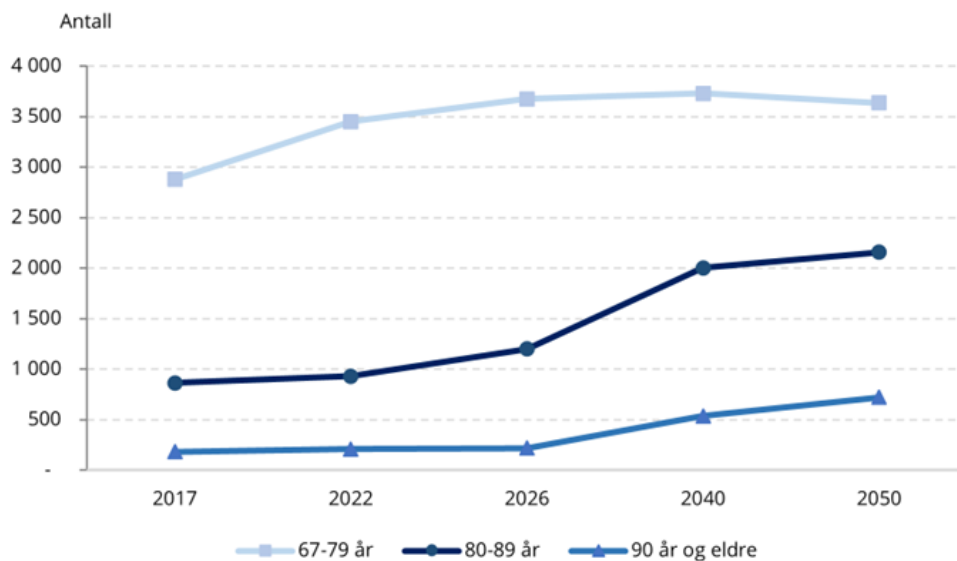
Yrkesaktiv alder

Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2017 til 2050 for aldersgruppen 19-66 år.

Antall innbyggere i yrkesaktiv alder vil etter prognosene reduseres kraftig. Siden årtusenskiftet har det vært relativt stor arbeidsinnvandring som sannsynligvis har vært drevet av behov for arbeidskraft. Behovet for arbeidskraft har gått ned. Følgelig har også arbeidsinnvandringen gått ned, og det har vært netto utflytting i denne arbeidsgruppen. Denne aldersgruppen er de som etterspør færrest kommunale tjenester som finansieres over rammetilskuddet. Samtidig er denne gruppen den viktigste kilden til offentlige inntekter gjennom skatter og avgifter, til både stat og kommune. Det er også denne gruppen som må brukes til å yte tjenester til barnehage, skoler samt helse og omsorg. Framover kan det bli en dobbeltbunnet utfordring i at inntektsgrunnlaget til velferdsstaten blir redusert, samtidig som de offentlige utgiftene går opp. Endringer innen denne aldersgruppen vil føre til redusert eller økning i behov for tjenestetilbudet primært innenfor tekniske tjenester, sosiale tjenester, psykisk helse og rus.

Eldre

Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2017 til 2050 for aldersgruppene 67-79 år, 80-89 år, og 90 år og eldre. Prognosen viser at antall eldre vil gå mye opp i årene som kommer. Det gjelder innen alle aldersgrupper eldre. Det er spesielt de store kullene som ble født etter krigen som forklarer eldrebølgen Kristiansund nå står i. Prognosen fra 2022 til 2050 viser en økning på totalt 42 % i disse 3 aldersgruppene. Prognosene for disse aldersgruppene er mer sikre enn for yngre aldersgrupper. Erfaringsdata viser at det er relativt stor sjanse for at en innbygger som fyller 50 år i en kommune også vil bli gammel i den kommunen. Yngre aldersgrupper, under 50 år, har et mer mobilt flyttemønster. Det er tidligere vedtatt å bygge nytt sykehjem i planperioden, noe som vil føre til økning av antall beboere i institusjon. Vi har gjennomført en storstilt omlegging av arbeidet, fra å være tung på institusjonsdrift til nå å ha en tydelig profil som viser at vi satser på hjemmebaserte tjenester. KOSTRA-tallene viser allerede at vi er på riktig vei, selv om det fortsatt gjenstår mye. Utfordringen fremover blir å finne nye tjenester, utenfor institusjon, som samtidig ivaretar innbyggernes behov for trygghet og selvstendighet. Vi må bruke innovasjonskunnskapen vår til å designe nye tjenester, våge å finne løsninger som ikke beskrives i de tradisjonelle omsorgstrappene, og vi må satse langt mer på varierte dagaktivitetstilbud.

Den varme byen

Folkehelse

Folkehelseloven pålegger kommunene å ha oversikt over helsetilstanden til innbyggerne i kommunen, og kunnskap om faktorer og utviklingstrekk som påvirker helsetilstanden. Det er et krav i loven at forebyggende folkehelse tiltak skal inngå og vurderes i alt planarbeid. Kristiansund kommune har på bakgrunn av dette ikke utarbeidet en egen folkehelseplan. Oversikten skal inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget for planstrategien og kommunens samfunnsplan, og skal ligge til grunn for alle andre planer som omhandler faktorer som har påvirkning på befolkningens helse. Folkehelseoversikten fra 2020 er under revidering, og samarbeidsavtale om God helse er inngått mellom Møre og Romsdal fylkeskommune og Kristiansund kommune for perioden 2024–2027.

Folkehelseinstituttet offentliggjør hvert år en folkehelseprofil for kommunene. Bomiljø og folkehelse er tema for årets folkehelseprofiler. Kristiansund kommune eier ca. 650 boliger/leiligheter. Nærmere 580 av disse er per 1. august 2023 utleid. Halvparten av boligene/leilighetene er universelt utformet. Boligtildelingen gjøres tverrfaglig, med representanter fra seksjon forvaltning, helse og omsorg, eiendomsdrift, NAV, flyktning- og innvandrertjenesten og psykisk helse og rus. Antall innkomne søknader varierer. Arbeidet med en boligsosial plan for mennesker med psykisk helse- og rusutfordringer har startet opp. Samtidig arbeides det med ny eiendomsstrategi.

[Folkehelseprofilen 2023 for Kristiansund kommune finner du på Folkehelseinstituttet sine nettsider.](#)

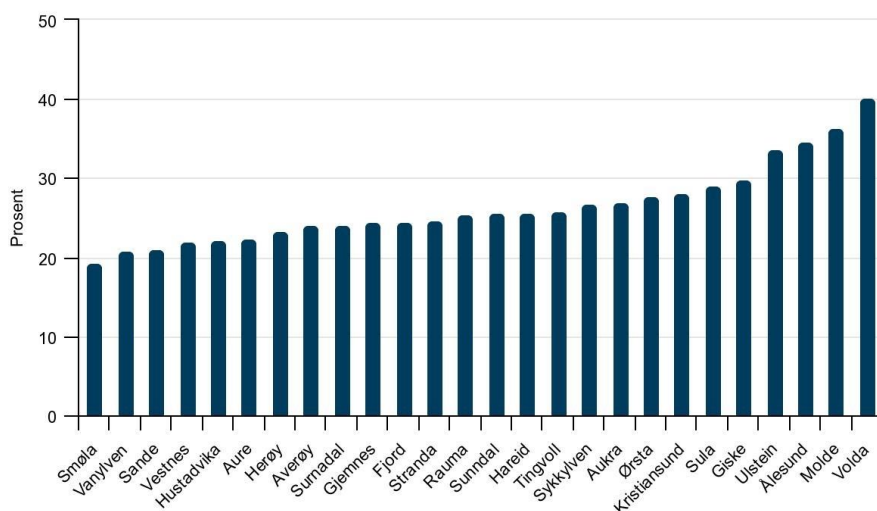
Kompetanse og utdanning

Endringen i befolkningssammensetningen er en av våre største utfordringer, der vi blir flere eldre og færre yngre. Når kommunen skal planlegge større retningsendringer i tjenesteytingen, bør vi ha en tidshorison som strekker seg minst 10 år fram i tid, med konkrete krav til kortsiktige endringer og omstillinger som trekker i rett retning. Slik kan vi skape handlingsrom og endringsoptimisme. Vi er en del av utviklingsarbeidet i Oppvekstnettverk Nordmøre, der en av målsettingene er å utvikle kapasitet og kompetanse for forbedringsarbeid i oppvekstsektoren på Nordmøre. Hovedfokuset nå er læringsmiljø og inkluderende praksis. Hovedprioriteringer i oppvekstsektoren i Kristiansund vil være kvalitet i alle tjenester, gjennomføring av skolestrukturendring der to nye barneskoler bygges og mer kunnskapsbasert, tverrfaglig samarbeid og samordning av kommunale tjenester.

Ledigheten per juni 2023 er på 1,5 % for Kristiansund. I landet er ledigheten på 1,7 %. Det betyr at det er utfordrende og skaffe kvalifisert arbeidskraft i mange bransjer, og vi kommer til å ha behov for tilflytting for å bemanne arbeidsplassene. Det er stor etterspørsel etter personer med fagbrev på flere områder.

Fra 2003 til 2021 var det blant menn en økning fra 14,4 % til 17,6 %, der utdanningsnivået var universitet- og høyskolenivå. I samme periode var det blant kvinner en økning fra 18,0 % til 26,9 %, med samme utdanningsnivå. Flere tar høyere utdanning, men det vil uansett være en utfordring å skaffe høyere utdannet innbyggere til kompetansearbeidsplasser. Høyt teknologiske arbeidsplasser og Campus Kristiansund er vår satsing for å søke å utvikle nye arbeidsplasser innenfor havnæring og helse. Vi skal bygge partnerskap rundt Campus Kristiansund og utvikle en plan for Campus som utdannings- og innovasjonsarena. Nye utdanninger, rekrutteringsarena og kunnskap for innovasjon i kommunal sektor vil være en del av denne satsingen.

Andel over 16 år med høyere utdanning etter kommunar i Møre og Romsdal, 2021

Kilde: Møre og Romsdal fylkeskommune, kompetansebehov.

Grafen viser at Kristiansund har 28,2 % av andelen over 16 år med høyere utdanning som høyeste fullførte utdanningsnivå. Volda (40,3 %), Molde (36,4 %) og Ålesund (34,6 %) er kommunene i fylket med høyest del.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kristiansund kommunen har ansvar for innbyggernes sikkerhet og trygghet. Kommunen har et stort fokus på beredskap og vi ser det som viktig at innbyggerne får hjelp når det trengs og at det finnes planer dersom noe skulle skje. Selv om vi lever i et trygt og stabilt samfunn, er risiko- og trusselbildet i Norge sammensatt og i endring. Klimaendringer, ekstremvær, sikkerhetspolitisk situasjon, terror og teknologi er eksempler på det.

Vi blir stadig mer sårbare fordi vi er så avhengige av kritiske samfunnsfunksjoner som strøm, mobilnett, internett, transport, vann og avløp. Kristiansund kommune deltar i den nasjonale opplysningskampanjen i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om egenberedskap, og vi skal selvfølgelig delta i årene fremover. Kommunens risiko- og sårbarhetsanalyser og øvelser har avdekket flere læringspunkter, blant annet når det gjelder ekstremvær og plan for smittevern og helseberedskap. Kristiansund kommune skal til enhver tid fylle beredskapskravene som er beskrevet i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Tilsyn etter lov om kommunal beredskapsplikt

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn etter lov om kommunal beredskapsplikt §§ 14 og 15 den 3. november 2022 og her ble det avdekket to avvik:

- Kristiansund kommunen har ikke forankret helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i sittende kommunestyre.
- Kristiansund kommune har ikke, med utgangspunkt i den helhetlig risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analyse), gjort prioriteringer og utarbeidet plan for oppfølging av samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeid.

Prioriteringene fra den helhetlige ROS-analysen skal legges inn i plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap 2023–2027, som blir fremlagt til politisk behandling for nytt bystyre innen 2024. Avviket er lagt inn i kommunens kvalitetssystem slik at vi kan dokumentere faktisk oppfølging.

Vannforsyning

Kristiansund har et robust vannverk basert på forsyning fra Storvatnet i Tingvoll via solid dimensjonerte overføringssystemer utbygd på 1970-tallet. Vannbehandlingen er jevnlig oppgradert for å sikre vannkvaliteten gjennom fornying av eksisterende ledningsnett, styrking av overføringssystemet med ekstra ledninger og oppgradering av krisevannforsyningen. Det gjøres stadig mindre reparasjoner på fordelingsnettet og arbeidet fremover vil i større grad være å styrke hovedledningsnettet. Det pågår en oppgradering av krisevannforsyningen i Kristiansund.

Vannverket forsyner praktisk talt hele Kristiansund kommune med godkjent drikkevann. Kristiansund kommune ble i mai vinner i konkurransen Norges beste drikkevann 2023 i klassen overflatevann. Det har vært gjennomført en full revisjon av vannverkets risiko- og sårbarhetsanalyse, og denne danner grunnlaget for ny hovedplan for vannforsyning som forventes vedtatt våren 2025.

Trygg by som er tilgjengelig for alle

En trygg by som er tilgjengelig for alle kjennetegnes av gode offentlige møteplasser for aktivitet, opphold og møte mellom mennesker. Samarbeidsprogrammet bærekraftig by- og tettstedsutvikling, der delprosjektet Byen som regional motor (BRM), samarbeid mellom Kristiansund, Molde og Ålesund, har vært og er viktig for å utvikle kommunen. BRM er med på å utvikle sentrum på en god måte, der frivilligheten, private og offentlige etater samarbeider. Den positive utviklingen i Kristiansund med Campus, Normoria, Atlanten idrettspark, ny brannstasjon, nytt sykehjem, to nye skoler og oppgradering av sentrumsparken, vil skape en levende by der byggene og stedene gir rom for flere funksjoner og mangfold av aktiviteter. Dette gjør at stedene blir mer attraktive både på dag og kveldstid.

Den kloke byen

Næringsutvikling og sysselsetting

I juni 2023 har Kristiansund en historisk lav ledighet på 1,5 %. Det er vekst i de fleste næringer, og en kraftig oppgang på investeringer i marin sektor som petroleum, havbruk og servicebedrifter. Den globale utviklingen setter også Kristiansundsregionen i en offensiv posisjon siden det er så stor etterspørsel innen energi- og sjømatleveranser. Naturgitte ressurser og nærhet til havet har gitt oss stor bredde i eksportprodukter. Dette er grunnlaget for et internasjonalt konkurransedyktig næringsliv.

Kristiansund har lenge vært den tredje største vertskapsbyen for drift og forsyning av olje og gassfelt i Norge. Vestbase har vært i sving i over 40 år og omtales som den beste oljebasen i landet. I 2023 åpner nye felt som bidrar til investeringer og aktivitet i Kristiansund. En klynge av 64 bedrifter, som leverer varer og tjenester til marin- og offshore sektor, har samlet seg i Ocean Network samarbeidet.

Olje- og gassnæringen har store utfordringer i å redusere utslipp av klimagasser. Verden planlegger for å produsere mer enn dobbelt så mye fossil energi i 2030 enn det som er mulig, dersom vi skal klare å begrense den globale temperaturstigningen til 1,5°C. Likedan vil endret etterspørsel av oljebaserte produkt påvirke denne næringen i det nærmeste 10-året.

Kristiansund har hatt en positiv utvikling i antall offentlige arbeidsplasser. NAV Arbeid og Ytelser har flyttet hele sin avdeling til Kristiansund (tidligere delt mellom Molde og Kristiansund) og vi har fått mange nye fylkeskommunale arbeidsplasser, i tillegg til videre satsing på Politiets lønnsentral.

Lokalt eierskap er en utfordring for å få ytterligere styrket den lokale næringsaktiviteten. Derfor har Kristiansund kommune tatt en aktiv rolle i å bygge ut et nytt område på Bolneset på Frei. I 2016 ga bystyret Bolneset Utvikling AS i oppdrag å planlegge og utvikle et areal for et landbasert havteknologisenter på cirka 500 dekar.

I juni 2019 trådte havbunnsmineralloven i kraft. Den legger til rette for undersøkelse og utvinning av mineralforekomster i dyphavet på norsk sokkel. Dette er en foreløpig lite kjent og tilgjengelig ressurs, men har et framtidig potensial. Her har regjeringen lagt frem en stortingsmelding om å åpne et område på norsk kontinentalsokkel for utvinning av havbunnsmineraler.

Havvind er et annet område det jobbes aktivt med. Norges vassdrags- og energidirektorat har identifisert nye områder for fornybar energiproduksjon til havs og laget forslag til program for strategisk konsekvensutredning. Her har Kristiansund kommune levert en høringsuttalelse hvor vi blant annet ønsker at området Nordvest C tildeles ved første tildelingsrunde i 2025 istedenfor eventuelt i neste runde som sannsynligvis blir i 2030.

Internasjonale trender, valutakurser og konjunkturer har stor betydning for kommunens næringsliv. Likedan er konkurranse om kvalifisert arbeidskraft utfordrende for næringslivet. Det er økt behov for å hente kompetanse utenfor kommunen.

Status om næringslivet i kommunen

Fiskeri og foredling: Godt fiske, men lave marginer innen foredling. Nisjeprodukter slår an.

Fiskeoppdrett: Dette er en bransje som fortsatt vokser og det etableres oppdrett av nye arter som kveite og torsk. Alle lokalitetene i Kristiansund kommune er gode lokaliteter med gode driftsforhold. Lakselus er fortsatt bransjens største utfordring.

Olje og gass: Det satses fortsatt mye på leteaktivitet, tildeles nye leteareal og det åpnes stadig nye mindre felt som kobles mot eksisterende infrastruktur. Karbonfangst og lagring under havbunnen er viktig i denne sammenheng med tanke på klima, miljø og bærekraft.

Maritim industri: Dette er en industri i vekst og vi har flere viktige aktører innenfor denne næringen med hovedbase i Kristiansund.

Varehandel: Bransjen preges av strukturelle endringer og presset lønnsomhet. Sterk konkurranse fra netthandelen merkes godt. Forbrukermønsteret er i endring. Sentrumshandel presses av handelen på Løkkemyra.

Kultur- og reiselivsprodukt: Jevn vekst siste 10 år og gode utsikter. Atlanterhavsveien er et internasjonalt trekkplaster. I Kristiansund vil etablering av en lokal reisemålsledelse være et viktig bidrag for å skape mer aktivitet for turister i vårt område.

Bygg og anlegg/eiendom: Dette er en viktig bransje som har hatt en stabil og positiv utvikling de siste årene. Antall ansatte og omsetning har vært svakt voksende. Det utvikles stadig nye eiendomsprosjekter både innenfor næring og privat sektor. Utfordringer her er kostnads og renteutviklingen siste år, som kan redusere aktiviteten innenfor bransjen fremover.

Regionsansvar og et samlet Nordmøre

Nordmøre trenger Kristiansund som regional motor. Byen må være et senter med gode offentlige og kommersielle tjenester til omlandet. Alle former for samarbeid i og utenfor regionen er viktig for Kristiansund som regionsenter. En god byutvikling gir et godt omland.

Større mobilitet i arbeidsmarkedet og næringslivet betinger miljøvennlig og trygg infrastruktur i, og gjennom, kommunene på Nordmøre. Forpliktende satsning på bærekraftige mobilitetsløsninger er derfor viktig for regionen for å knytte oss tettere sammen. Interkommunale samarbeid kan knytte regionen tettere sammen. Dette betinger samarbeidsvilje, god ledelse og raushet. Byen som regional motor er et godt eksempel på godt samarbeid som har løftet kvaliteten i mange byrom.

Campus Kristiansund blir et regionalt tyngdepunkt som knytter forskning, utdanning og næringsliv tettere sammen. Kristiansund som studentby vil bli et forsterket begrep, og sikre arbeidsplasser og øke utdanningsmulighetene lokalt. Gjennom United Cities Internship Program (UCIP) – kommer nye “changemakers” hvert år for å lære mer om bærekraftig utvikling og jobbe med konkrete problemstillinger i det offentlige og lokalt næringsliv. Dette er ressurspersoner med allerede høy kompetanse innen bærekraftig utvikling som kommunen og hele regionen har stor nytteverdi av.

Med Normoria samles opera, Nordmørsmusea, bibliotek og kulturskole under samme tak. Sammen med et bredt tilbud innen idrett, blant annet nye Atlanten stadion, videreutvikles Kristiansund som kultursenter for hele regionen.

Kristiansund kommune, Nordmørskommunene og de andre kommunene i fylket skal sammen med fylkeskommunen følge opp målsetningen om å være bærekraftsfylket.

Den smarte byen

Klima

Vi skal ha et klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør. Dette perspektivet skal være et gjennomgående tema i alt planverk i kommunen. Vi gjør dette for å redusere utslipp av klimagasser, nå nasjonalt mål om å bli et lavutslippsamfunn innen 2050, og for å redusere uønskede konsekvenser av klimaendringene. Kristiansund kommune har vedtatt å redusere klimagassutslippene fra egen virksomhet med 50 % fra 2020-nivå til 2030.

Kommunen har ikke en egen klimaplan, men jobber systematisk med å lage årlig klimaregnskap og klimabudsjett for egen virksomhet.

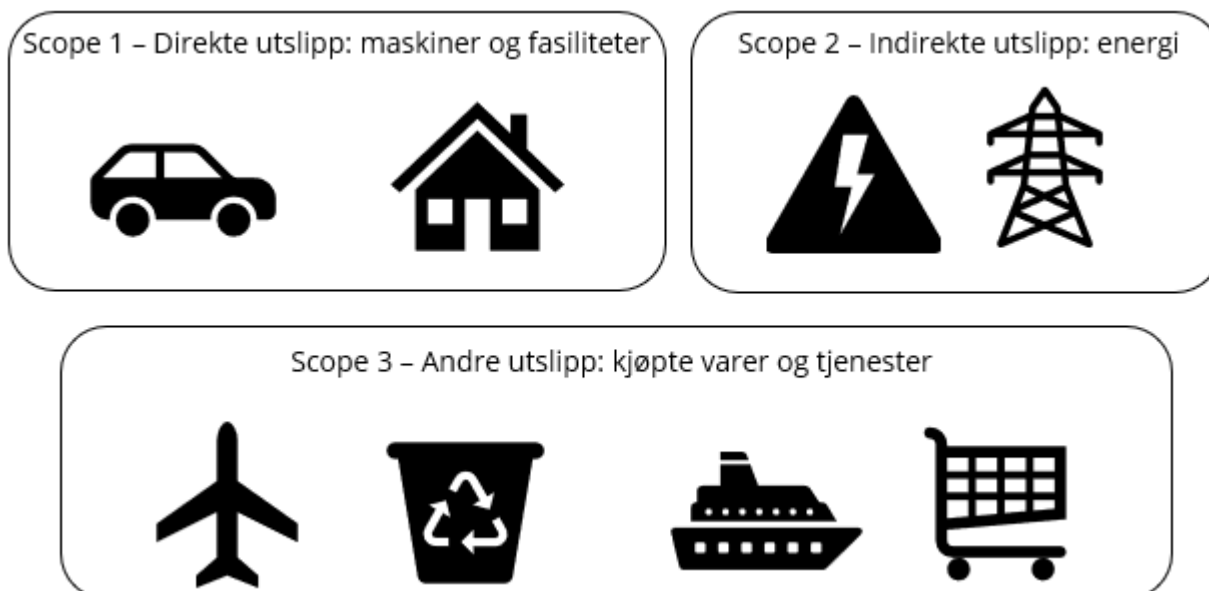
Klimaregnskap

Vi benytter to regnskap; et for kommunen som virksomhet og et for kommunesamfunnet. Regnskapene omfatter direkte og indirekte klimagassutslipp. Utslippene er klimafotavtrykk, målt i CO₂-ekvivalenter (CO₂e).

Fra kommunens virksomhet

Klimagassregnskapet for kommunens virksomhet er basert på Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen). Denne protokollen er den mest brukte og anerkjente standarden for rapportering av klimagassutslipp i et klimaregnskap. GHG-protokollen deler utslippene i tre scopes

- scope 1 - direkte utslipp fra eget utstyr (for eksempel kjøretøy og fasiliteter)
- scope 2 - indirekte utslipp fra innkjøpt energi og varme for eget bruk
- scope 3 - indirekte utslipp fra innsatsfaktorer (for eksempel innkjøpte varer og tjenester)

Illustrasjonen viser innhold i scope 1, 2 og 3.

Scope	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022
1 Direkte utslipp	470	441	499
2 Indirekte utslipp fra energi	1 089	1 023	726
3 Andre indirekte utslipp	47	44	72
Utslipp i CO₂e	1 606	1 508	1 297

Scope 1 har en reduksjon i CO₂e fra 2020 til 2021, Scope 2 viser en stor nedgang i strømforbruk, Scope 3 viser en økning i CO₂e fra 2020 til 2022.

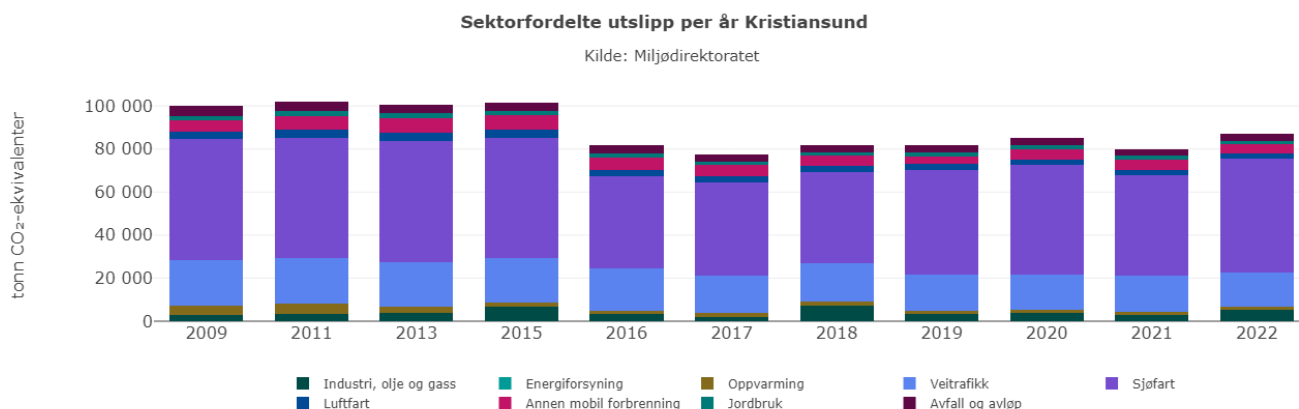
Klimaregnskapet totalt for kommunens virksomhet viser redusert utslipp fra 2021 til 2022 på 14 % CO₂e, det vil si en reduksjon fra 1 508 til 1 297 tonn CO₂e.

Fra kommunesamfunnet

Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap beskriver utslippene for kommunesamfunnet. Siste publisering gjelder for årene 2009–2022.

Klimagassregnskapet er fordelt på 9 utslippssektorer og 45 utslippskilder og viser utslipp for årene 2009, 2011, 2013 og 2015–2022. Det er ikke beregnet utslipp for årene før 2009.

Sektorfordelte utslipp av CO₂e i årene 2009–2022 i Kristiansund.

Kilde: Miljødirektoratet

Grafen viser utslipp av CO₂e i tonn fordelt på følgende ni sektorer: Industri, olje og gass, luftfart, energiforsyning, annen mobil forbrening, oppvarming, jordbruk, veitrafikk, avfall og avløp og sjøfart.

Samlet utslipp fordelt per år fremgår av tabellen under.

År	CO ₂ e totalt i tonn
2009	100 272,8
2011	101 925,9
2013	100 483,2
2015	101 520,6
2016	81 652,7
2017	77 595,2
2018	81 857,4
2019	81 850,7
2020	85 256,7
2021	80 064,9
2022	87 011,6

Kilde: Miljødirektoratet

Grafen viser en svak reduksjon av CO₂e utslipp i Kristiansund som samfunn. Det er sjøfart som har redusert mest i de siste årene. Det kan være landstrøm og elektrifisering av hurtigruten som er en av årsakene til bidraget.

Utslippene har enhet CO₂e, som betyr at utslippene for hver gass vektet etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP).

For å nå den nasjonale målsetningen om reduksjon i klimagassutslipp og kommunens eget mål, vil det kreves drastiske utslippskutt i planperioden. Klimaperspektivet må derfor være gjennomgående i alle planer.

Natur og miljø

Arealbruk vil være både en løsning og utfordring på klimagassutslipp og klimaendringer. Tap av natur har negativ innvirkning på direkte klimagassutslipp, samt forstyrrelser eller ødeleggelse av sårbare økosystemer på land og i vann. Begrepet naturkrise er ofte beskrevet som en konsekvens av klimakrisen. Sammenhengene mellom natur og klimagassutslipp er store, og bruk og endring av areal vil være sentralt i å løse klima- og naturkrisen. Arealendringer er også nødvendig for å nå målet om en grønn omstilling av samfunnet og næringslivet.

Kilde: Klimautvalget 2050

Statlige retningslinjer og forurensningslov er førende for hvordan vi driver kommunens klima- og miljøarbeid.

Kommunen, som lokal forurensningsmyndighet, skal ta vare på sitt naturgrunnlag ved å beskytte mot skadelig forurensning og naturinngrep både i hav, vassdrag, landområder og luft. Kommunen har også ansvar for å beskytte livsgrunnlaget for vår flora og fauna slik at naturmangfoldet blir ivaretatt.

Den modige byen

Aktiv og innovativ aktør

Kommunens utviklings- og innovasjonsarbeid skal sikre kontinuerlig videreutvikling av tjenestene, forvaltningen og samfunnet. Vi har en klar målsetning om at vi skal være innovative, smarte og modige når det kommer til å ta i bruk ny teknologi for å gi bedre tjenester til våre innbyggere. Kommunens avdeling for utvikling og digital innovasjon (AUDI), har hovedfokus på å utvikle innovative digitale løsninger for å forbedre tjenestene som kommunen tilbyr sine innbyggere.

Kommunen skal fortsatt være en aktiv aktør i nasjonale og lokale innovative samarbeid. Gjennom tverrsektorielt samarbeid innad i kommunen, det offentlige, academia og private skal kommunen legge til rette for og bidra til en god delingskultur.

Menneskelige ressurser

Vår evne til omstilling, innovasjon og samhandling vil avgjøre hvordan vi evner å løse utfordringene som samfunnet står overfor. FNs bærekraftsmål er et viktig bakteppe i utviklingen av samfunns- og arbeidslivet. Omstilling i vår kommune er et vesentlig bidrag til en bærekraftig samfunnsutvikling. Arbeidsgiverpolitikken skal støtte opp under dette og hovedutfordringer kommunen har som arbeidsgiver er:

- Tilgangen på kompetent arbeidskraft. Kommunen må være attraktiv for egne medarbeidere, nye arbeidstakere og samtidig mobilisere arbeidskraftreserve og bidra til inkludering.
- Evnen til omstilling, utvikling og nyskaping, slik at kommunen kan tilpasse virksomheten og utvikle tjenestetilbud i takt med nye utfordringer.

Ny arbeidsgiverstrategi, Kristiansund kommune - en attraktiv og nyskapende arbeidsgiver ble vedtatt av bystyret i januar 2023. Hovedtrekkene i planen er omstilling, innovasjon og samhandling. Planen vil bli innarbeidet i revidering av kommuneplanens samfunnsdel.

Økonomi

Kommuneloven krever at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Med en bærekraftig økonomisk utvikling skal man ivareta nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine.

Redusert økonomisk handlingsrom i årene som kommer som følge av flere eldre, færre yrkesaktive og kamp om arbeidsplasser, vil prege Kristiansund og Kommune-Norge. Fremtidsutsiktene til norsk økonomi inneholder dårligere rammebetingelser for vekst, både nasjonalt og lokalt som følge av dette. Dette gir begrenset bære- og endringsevne i en periode der folketallsframskrivningene tilsier at en del av kommunens pengebruk må vris fra oppvekst til eldreomsorg for å møte behovet.

Hvert år stilles det krav til effektivisering av tjenesteproduksjonen i kommunene for å kunne dekke kostnadsveksten og demografiutfordringene. Kristiansund kommune har utfordringer med å effektivisere tjenesteproduksjonen til vedtatte rammer. En aktiv investeringsvilje, i tillegg til inflasjon, økte rentekostnader, og forventede statlige innstramminger vil fortsette å øke presset i økonomien fremover.

Kilder

Statistisk sentralbyrå (SSB): [Fakta om befolkningsutviklingen i Kristiansund kommune \(ssb.no\)](https://ssb.no/fakta-om-befolkningsutviklingen-i-kristiansund-kommune).

Folkehelseinstituttet: [Folkehelseprofilen 2023 for Kristiansund kommune \(fhi.no\)](https://fhi.no/folkehelseprofilen-2023-for-kristiansund-kommune).

Møre og Romsdal fylkeskommune: [Kunnskapsgrunnlag om kompetansebehov i Møre og Romsdal \(mrfylke.no\)](https://mrfylke.no/kunnskapsgrunnlag-om-kompetansebehov-i-more-og-romsdal).

Miljødirektoratet: [Klimagassutslipp for kommunesamfunnet Kristiansund \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/klimagassutslipp-for-kommunesamfunnet-kristiansund).